

Nog even geen wolven in het Springendal

Foto Ceert van Duinhoven

Wolvenkenner Roel Korbee is boswachter van het prachtige natuurgebied het Springendal. Je zou zeggen: als er vanuit het oosten ooit wolven naar Nederland komen, dan zullen ze dat via het Twentse Springendal doen. Het is een mooi bosgebied, het ligt tegen Duitsland en er is voldoende voedsel. Toch verwacht Korbee niet dat het Springendal als eerste aan de beurt is.

— Geert van Duinhoven, Erwin Al (redactie)

> Zelf doet hij er wat bescheiden over. Maar feit is als Staatsbosbeheer iets over wolven wil weten of als er iets over wolven in de media komt, dat Roel Korbee dan al vrij snel wordt opgetrommeld. Korbee is boswachter in het prachtige Twentse natuurgebied Springendal. Zijn passie voor wolven en wolfhonden steekt hij niet onder stoelen of banken. We hebben hem nog niet begroet, of hij steekt al direct van wal. Over de foto bijvoorbeeld die hij onlangs van een collega-boswachter kreeg: Beste Roel, is dit een wolf? Korbee probeert aan de hand van de foto meteen uit te leggen waarom dit geen wolf is maar een wolfhond, een kruising tussen wolf en hond: “Kijk naar de houding van het dier. Dit dier op de foto is niet alert genoeg voor een wolf. Ook de oren zijn veel te groot voor een wolf. De tekening van de vacht klopt ook niet goed genoeg en hij heeft een te lange staart. Als je verder kijkt naar de omgeving van de foto, zie je een oprit naar een huis, waar dit dier heel rustig staat te kijken. Dat zal een wolf nooit doen, die komt niet zomaar overdag zo dicht bij de bewoonde wereld en laat zich al helemaal niet zo maar fotograferen. Volgens mij is dit dus geen wolf. Maar dat betekent niet dat de wolf nooit naar Nederland komt”.

Rust

Het Springendal ligt in de Noord-oosthoek van Twente. Dat is natuurlijk niet gek ver weg van enkele grotere Duitse bosgebieden waaronder het Bentheimerwoud. Dit Staatsbosbeheerge-

bied zou dus zomaar een van de eerste natuurgebieden kunnen zijn waar de wolf ons land binnen komt. Korbee: “In die Duitse gebieden is het natuurlijk veel rustiger dan hier. De wolf leeft daar vooral in gebieden, voormalige militaire terreinen, waar weinig mensen komen. Voor hun voortplanting hebben wolven echt rust nodig. Liever hebben ze zo min mogelijk mensen om zich heen. Een fietspad waar af en toe een paar mensen overheen gaan is niet zo'n probleem, maar even als vergelijking: hier hebben we campings, veel horeca en dus heel veel publiek. Zoals het er nu naar uit ziet, zal het voor wolven denk ik te druk zijn in het Springendal en is Duitsland voorlopig nog interessanter voor de wolven.”

Ook open landschappen zijn geschikt

Toch is het aardig om eens te bedenken waar het landschap nog meer aan moet voldoen wil het voor een wolf geschikt zijn. Maar dat is eigenlijk een verkeerde vraag, zo laat Korbee doorschemeren. Wij zijn groot gebracht met het idee dat planten en dieren vaak strikte eisen stellen aan hun omgeving. Dieren hebben een bepaalde vegetatie nodig of zelfs bepaalde planten. En planten stellen eisen aan zuurgraad, vocht, mineralen, zon, schaduw en noem maar op. Dat eisenpakket is voor de wolf bijzonder klein, vertelt Korbee. “Een wolf heeft als toppredator voedsel nodig. Dat is, naast water en rust, de enige eis. Verder is het landschap nauwelijks belangrijk voor hem. Hoofdprooi zal in Nederland het ree zijn. Daar zijn er genoeg van, dus dat hoeft geen probleem te zijn. Even wat getallen om dat duidelijk te maken. Er zijn onderzoeken gedaan naar het voedselpakket en daar kwam uit dat een volwassen wolf gemiddeld ongeveer 60-65 reeën, 13 herten en 15 wilde zwijnen per jaar eet. Dat klinkt heel veel maar er zitten natuurlijk ook regelmatig kalveren of biggen bij. Bedenk daarbij goed dat wij de wolf vaak associëren met bossen. Maar de wolf is daar helemaal niet aan gebonden. Ook toendra, half open of open landschappen kunnen interessant zijn voor wolven. Het landschap is dus niet van belang, het gaat om het voedselaanbod en de mogelijkheid om wat rust te vinden.”

Geen Yellowstone

Het Springendal is met zijn 3 vierkante kilometer (300 hectare) te klein voor een roedel wolven. Daar is ongeveer 200-350 vierkante kilometer voor nodig. De Veluwe is dus voor de wolf aantrekkelijker dan het Springendal, hoewel ook de Veluwe in sommige perioden van het jaar erg druk is. Bovendien wordt de Veluwe doorsneden door wegen. Maar het Springendal zou natuurlijk wel onderdeel kunnen zijn van

een groter territorium. Het gevolg daarvan zou zijn dat de wildstand enigszins naar beneden gaat. Het afschot door de jacht zou dan mogelijk iets naar beneden kunnen, denkt Korbee. “Ecologisch gezien zou de wolf niet veel effect hebben omdat alles wat de wolf pakt, niet hoeft te worden afgeschoten. Het enige dat je je kunt voorstellen is dat de prooidieren iets meer aan de randen van het territorium van de wolven gaan zitten omdat het daar relatief veiliger is. De dieren zullen iets meer in beweging zijn en daardoor zou het vegetatiepatroon iets kunnen veranderen. Over het algemeen kun je ook nog zeggen dat de kwaliteit van de wildstand zal toenemen omdat de wolven vooral de zwakkere exemplaren zullen pakken. Maar nogmaals, we kennen dit fenomeen uit Yellowstone park en andere grote aaneengesloten gebieden, en die zijn niet te vergelijken met de natuurgebieden in Nederland. Het effect van wolven op het gedrag van prooidieren en op de vegetatie zal hier vermoedelijk klein zijn.”

Massatoerisme

Het drukke natuur- en recreatiegebied Springendal zal dus niet snel bevolkt worden door wolven. Maar als er dan een keer een wolf in de buurt komt, zal dat wel effect hebben op menselijk gedrag, zo verwacht Korbee. Hij kijkt nu al regelmatig vragen van bewoners en recreanten over de gevolgen van de mogelijke komst van een wolf. “Ik praat veel met het publiek over wolven. Mensen van het platteland zien de wolf misschien iets meer als een probleem, de stedeling vindt het over het algemeen wel spannend en leuk. Maar ze zullen allemaal moeten leren wat het betekent als er hier wolven rondlopen. Wat moet je doen, hoe kun je je vee beschermen? En hoe kun je voorkomen dat mensen van alle kanten op die wolf afkomen, hoe moet je reageren als er een soort massatoerisme opkomt?”

Wolfhond

Na het gesprek gaan we nog even foto's maken. Onze wolfhond nemen we mee en hij mag even rond lopen. Hoewel Korbee ons duidelijk heeft gemaakt dat de wolf nog niet zo maar terug zal zijn in het Springendal, lijkt onze wolfhond zich voor dit half uurtje wel erg op zijn gemak te voelen. Sluipend door de struiken, heuvel op, heuvel af, naar het water, speurend naar de dieren die een wei verderop staan. Het kost toch niet heel veel moeite om onszelf voor te stellen dat hier ooit....

Ach, misschien ook niet. Wie zal het zeggen? <

redactie@vakbladnbl.nl